

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อสอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาประชาธิปไตยได้เปลี่ยนแปลงโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั่วโลกตื่นตัวและได้ทุ่มเทพยายามเพื่อการปฏิรูปการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมของตนให้ทันโลกทันสมัย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและกติกาใหม่ของสังคม กระแสการปฏิรูปที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องได้ผลักดันให้เกิดผล อันได้แก่ ภาครัฐในโลกยุคใหม่ต้องปรับลดบทบาทจากผู้ปกครองเป็นผู้ให้บริการและธำรงรักษาความเป็นธรรมในสังคมภาคประชาชนและภาคเอกชนมีบทบาทในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมมากขึ้น โดยภาคเอกชนได้ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตามหลักการบริหารงานสมัยใหม่อย่างต่อเนื่องและรวดเร็วเพื่อความอยู่รอดและการแข่งขัน ในขณะที่ภาครัฐไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่รวดเร็ว รุนแรง เปิดกว้างและมีการแข่งขันสูงขึ้น ส่งผลให้เกิดภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศตกต่ำ เกิดภาระหนี้ท่วมทับัน สังคมเสื่อมศรัทธาในภาครัฐทั้งในเรื่องการบริหารและการทุจริตประพฤติมิชอบภายใต้สภาพแวดล้อมในสังคมแต่ละสังคม การปฏิรูปที่อิงหลักการตะวันตกยิ่งทำให้การปฏิรูปที่ผ่านมาเป็นงานที่ยากยิ่ง หลายประเทศต้องประสบปัญหาทางการเมืองและเศรษฐกิจหลังจากได้รับเอกราช ในบางครั้งถึงกับต้องพึ่งพาเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศและพัฒนาระบบการปกครองของตนให้สอดคล้องกับกระแสประชาธิปไตย ซึ่งแนวความคิดหลักในการปฏิรูปภาครัฐและระบบราชการในประเทศที่พัฒนาแล้วมีความแตกต่างกับประเทศที่กำลังพัฒนาค่อนข้างมาก ทั้งนี้เนื่องจากประเทศที่พัฒนาแล้วประชาชนมีระดับการศึกษาสูงมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกาของบ้านเมือง ระบบการเมืองมีความมั่นคง เข้มแข็ง ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ นอกจากนี้จากการที่ประเทศมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจมานานทำให้อุตสาหกรรมและบริการมีความแข็งแกร่งสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกได้ในช่วงที่ผ่านมาประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศมีการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการและแสวงหารูปแบบที่เหมาะสมเพื่อปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กติกาของสังคมและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ใช้ จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนตามยุคตามสมัย ในสังคมสมัยใหม่ ทุกประเทศมีแนวทางการปรับปรุงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม (Governance) ที่เป็นจุดร่วมเหมือนกันนั่นคือ ความสงบสุขของประชาชน เสถียรภาพความมั่นคง ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีการพัฒนา

ประเทศอย่างสมดุล เท่าทันโลก อันจะนำไปสู่ความสามารถในการ แข่งขันในเวทีโลก ได้ประเทศไทย ก็มีการปรับเปลี่ยนหลายประการ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ของสังคมใหม่ โดยปรากฏใน “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” ฉบับวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ซึ่งสาระสำคัญของ รัฐธรรมนูญฉบับนี้คือความพยายามในการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) สำหรับสังคมไทย โดยเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ของภาครัฐมากขึ้น การประกันและคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ภาครัฐมีการบริหารการ ปกครองที่โปร่งใส สามารถถูกตรวจสอบโดยประชาชนมากขึ้น ดังนั้น โดยสรุปภาครัฐในโลก ประชาธิปไตยยุคใหม่จึงมีเป้าหมายร่วมกัน 3 ประการ คือ 1. การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2. การปรับเปลี่ยนบทบาทภาครัฐ 3. การบริหารแบบพหุภาคี

องค์กรปกครองท้องถิ่น ถือเป็นราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในบังคับตามมาตรา 52 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งบัญญัติให้จัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามแนวของพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและการอำนวยความสะดวกและการตอบสนอง ความต้องการของประชาชนที่สอดคล้องกับบทบัญญัติในหมวด 5 และหมวด 7 โดยตามมาตรา 52 วรรคสองของพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความ ช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำหลักเกณฑ์ข้างต้นกระทรวงมหาดไทยโดยกรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้กำหนดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดแนวทางดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลด ขั้นตอนการปฏิบัติงานและการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน กล่าวคือ ในส่วนของการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลด ระยะเวลาในการพิจารณา การสั่ง การอนุญาต การอนุมัติหรือการปฏิบัติราชการที่มีผลโดยตรงต่อ ประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น สำหรับเรื่องการอำนวยความสะดวกและการตอบสนอง ความต้องการของประชาชน มีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของกระบวนการ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้ได้รับบริการ โดยเร็ว รวมทั้งจัดให้มีช่องทางติดต่อสื่อสาร เพื่อที่จะ ตรวจสอบความต้องการของประชาชน รับรู้สภาพปัญหาและแก้ไขปัญหาได้ (กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น, 2546: 34)

จากแนวทางและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวข้อง กับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของ ประชาชน จะเห็นได้ว่าผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทุกฝ่ายทั้งจากภาครัฐด้วยกันเองและประชาชน ผู้รับบริการมีความคาดหวังต่อการดำเนินการให้บังเกิดความสำเร็จและบรรลุตามผลสัมฤทธิ์ที่ได้ตั้งไว้

โดยมีเจตนารมณ์สำคัญที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหลักการและทิศทางในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เป็นกลไกที่มีความเข้มแข็ง มีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และโปร่งใส

กล่าวได้ว่าการนำแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการบริหารที่เน้นความรับผิดชอบ (Accountability) ขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อประชาชน กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องแสดงให้เห็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนว่าได้ใช้งบประมาณแผ่นดินอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างไร โดยการแสดงถึงว่าได้มีผลงานอะไรบ้าง ได้ให้บริการประชาชนในเรื่องใดบ้าง ผลงานหรือบริการเหล่านั้นเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างไร และองค์การบริหารส่วนตำบลต้องสามารถอธิบายต่อประชาชนได้ว่ากิจกรรมที่ทำลงไปนั้น เป็นการใช้จ่ายเงินภาษีประชาชนอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผลและคุ้มค่า ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่า

1. องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีการทำงานที่โปร่งใสมากขึ้น การทุจริตประพฤติมิชอบกระทำได้ยากมากยิ่งขึ้น ทำให้การทำงานใด ๆ เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อทั้งราชการและประชาชน ไม่เกิดการสูญเสียทรัพยากรสาธารณะ โดยไร้ประโยชน์ การทำงานของหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของสาธารณชน

2. ประชาชนจะได้รับบริการที่ดีขึ้นจากองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล มีกลไกการทำงานที่ดี มีผู้ปฏิบัติงานที่มี คุณธรรมและความรับผิดชอบ ตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับงานบริการและส่วนรวมจากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น

องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 8 แห่ง ภายในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งการจัดตั้งดังกล่าวส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 8 แห่ง ภายในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ต่างๆทั้งในด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย และการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การสวัสดิการสังคม ด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งด้านการเมืองและการบริหาร

เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 8 แห่ง ภายในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 8 แห่ง ภายในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จึงมีการกำหนดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 8 แห่งในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 8 แห่งในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้กำหนดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ไม่สามารถระบุได้ว่าการบริหารงานดังกล่าวอยู่ในระดับใด ผู้ที่จะสามารถระบุผลการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีดังกล่าวได้ คือพนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 8 แห่ง ภายในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งนี้ เพราะพนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ได้รับผลจากการดำเนินงานโดยตรง

ในขณะที่เดียวกันกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยได้กำหนดเกณฑ์และรางวัลการบริหารจัดการที่ดีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประจำทุกปี เพื่อมุ่งหวังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับสามารถปฏิบัติการกิจให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้คะแนนด้านการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดี จากคะแนนรวมทั้งหมดในอำเภอปทุมรัตต์ 800 คะแนน องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตต์ได้คะแนน 677 คะแนน จากจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 8 แห่ง ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้วิจัยในฐานะเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความสนใจที่จะทำการวิจัยการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยหวังว่าผลการวิจัยจะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วัตถุประสงค์การวิจัย JABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามประเภทบุคลากร ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง
2. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามประเภทบุคลากร ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. เนื้อหาการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เนื้อหาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 มี 6 ด้าน ดังนี้

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด 8 แห่ง จำนวน 258 คน จำแนกได้ดังนี้

1. พนักงานส่วนตำบล	จำนวน	127	คน
2. พนักงานจ้าง	จำนวน	131	คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 157 คน โดยการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sample) ด้วยวิธีการจับฉลาก (Lottery Method)

1. พนักงานส่วนตำบล	จำนวน	76	คน
2. พนักงานจ้าง	จำนวน	81	คน

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ข้อมูลทั่วไปของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่

- 3.1.1 ประเภทบุคลากร
- 3.1.2 ระดับการศึกษา
- 3.1.3 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

3.2 ตัวแปรตาม การบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

- 3.2.1 หลักนิติธรรม
- 3.2.2 หลักคุณธรรม
- 3.2.3 หลักความโปร่งใส
- 3.2.4 หลักการมีส่วนร่วม
- 3.2.5 หลักความรับผิดชอบ
- 3.2.6 หลักความคุ้มค่า

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ประเภทบุคลากร หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง หรืออนุมัติจ้างให้ปฏิบัติ ได้แก่ พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง
3. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็นดังนี้ ต่ำกว่าปริญญาตรี, ปริญญาตรี หรือปริญญาโท
4. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็นดังนี้ ไม่เกิน 3 ปี, ระหว่าง 3-5 ปี, และมากกว่า 5 ปี ขึ้นไป
5. การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การบริหารการปกครองที่มีการจัดสรรและบริหารจัดการจัดการทรัพยากรในการตอบสนองต่อปัญหาของประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยการ

บริหารการปกครองที่ดีนั้นจะมีลักษณะการบริหารแบบมีส่วนร่วม โปร่งใส เสมอภาค มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นธรรม และรับผิดชอบต่อประชาชน หมายถึง ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ในการบริหารหรือการปกครองที่ดีเหมาะสมและเป็นธรรมที่ใช้ในการธำรงรักษาย่านเมือง และสังคมขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

5.1 หลักนิติธรรม หมายถึง กฎ ระเบียบ ที่ไม่ลำเอียง หรือเลือกปฏิบัติให้ความเสมอภาคและความเป็นธรรมกับประชาชนทุกคนและสามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การชัดเจน เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อข้อบังคับนั้น มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และพัฒนากฎเกณฑ์ให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่างๆ

5.2 หลักคุณธรรม หมายถึง เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยตรงกล้าให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพ สุจริตเป็นนิสัยประชาชาติ

5.3 หลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการทำงาน กฎเกณฑ์กติกาที่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในสังคมสามารถถ่ายโอนได้อย่างเป็นอิสระ และการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยปรับปรุงกลไกการทำงานมีความโปร่งใส เช่น การบริหารกิจการต่างๆ สามารถเปิดเผยให้สาธารณะตรวจสอบได้ ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้เรื่องการจัดซื้อ จัดจ้างการส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.4 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ อย่างเท่าเทียมกันทั้งโดยตรงหรืออ้อม โดยผ่านสถาบันต่างๆที่มีอำนาจอันชอบธรรม ร่วมรับรู้และเสนอความเห็นต่อองค์กร เช่น มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมการตัดสินใจแก้ไข ปัญหาชุมชน มีส่วนร่วมเป็นกรรมการ โครงการต่างๆ มีส่วนร่วมในการประชุมในชุมชน

5.5 หลักความรับผิดชอบต่อ หมายถึง การตัดสินใจใดๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องกระทำ โดยมีพันธะความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองกระทำต่อสาธารณชน รวมถึงการตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของชาวบ้านเมือง เช่น การมุ่งมั่นปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถและรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน การมีหน่วยบริการประชาชนการดำเนินการจัดตั้งงบประมาณดำเนินกิจกรรมตามแผนฯ การมีวิธีการบริการประชาชนด้วยความฉับไว

5.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่ตอบสนองความต้องการของสังคม โดยใช้ทรัพยากรที่มี

อยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด และดำเนินการให้บริการสาธารณะที่ให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจและกระตุ้นการพัฒนาของสังคมทุกด้าน เช่น การจัดสรรใช้ทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างคุ้มค่า การให้ความสำคัญแก่ประชาชนที่มาให้บริการ การลดความซ้ำซ้อนในขั้นตอนการปฏิบัติงานตลอดถึงการสร้างความร่วมมือของพนักงานและทีมงาน การลดความร่วมมือของกฎระเบียบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาสามารถนำเสนอเป็นข้อมูล ต่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 8 แห่งในอำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำไปพิจารณาประกอบการปรับปรุงการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY